

Bilgi Edinme Hakký Kanunu

Bilgi Edinme Hakký Kanunu

24 Ekim 2003 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 25269

Kabul Tarihi: 09.10.2003

Kanun No:4982

Bilgi Edinme Hakký Kanunu

BÝRÝNCÝ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanýmlar

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı; demokratik ve beffaf yönetimin geređi olan eđitlik, tarafsýzlık ve açýklýk ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkýný kullanmalarýna ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun; kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde uygulanır.

1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkýnýn Kullanýlmasına Dair Kanun hükümleri saklıdır.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunda geçen;

a) Kurum ve kuruluş: Bu Kanunun 2 nci maddesinde geçen ve kapsama dahil olan bilgi edinme başvurusu yapılacak bütün makam ve mercileri,

b) Başvuru sahibi: Bu Kanun kapsamında bilgi edinme hakkýný kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri,

c) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi,

d) Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğal dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarının,

e) Bilgi veya belgeye erişim: Ýstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya ipitmesine izin verilmesini,

f) Kurul: Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunu,

Ýfade eder.

ÝKÝNCÝ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakký ve Bilgi Verme Yükümlülüđü

Bilgi edinme hakký

MADDE 4. - Herkes bilgi edinme hakkýna sahiptir.

Türkiye'de ikamet eden yabancýlar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancý tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karbýlýklýlık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanýrlar.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.

Bilgi verme yükümlülüđü

MADDE 5. - Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dýbýndaki her türlü bilgi veya belgeyi bařvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme bařvurularını etkin, süratli ve dođru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu Kanun yürürlüde girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Edinme Başvurusu

Başvuru usulü

MADDE 6. - Bilgi edinme bařvurusu, bařvuru sahibinin adı ve soyadı, imzasý, oturma yeri veya ip adresini, bařvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvaný ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduđu kurum veya kuruluğa yapýlır. Bu bařvuru, kişinin kimliđinin ve imzasının veya yazının kimden nebet ettiđinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diđer iletişim araçlarıyla da yapýlabilir.

Dilekçede, istenen bilgi veya belgeler açıkça belirtilir.

Ýstenecek bilgi veya belgenin niteliđi

MADDE 7. - Bilgi edinme başvurusu, başvurulan kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilipkin olmalıdır.

Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapýlacak başvurulara olumsuz cevap

verebilirler.

Ýstenen bilgi veya belge, baþvurulan kurum ve kuruluþtan baþka bir yerde bulunuyorsa, baþvuru dilekçesi bu kurum ve kuruluþa gönderilir ve durum ilgiliye yazýlý olarak bildirilir.

Yayımlanmýþ veya kamuya aþýklanmýþ bilgi veya belgeler

MADDE 8. - Kurum ve kuruluþlarca yayımlanmýþ veya yayýn, broþür, ilân ve benzeri yollarla kamuya aþýklanmýþ bilgi veya belgeler, bilgi edinme baþvurularýna konu olamaz. Ancak, yayımlanmýþ veya kamuya aþýklanmýþ bilgi veya belgelerin ne þekilde, ne zaman ve nerede yayımlandýđý veya aþýklanmýþ baþvuruna bildirilir.

Gizli bilgileri ayýrarak bilgi veya belge verme

MADDE 9. - Ýstenen bilgi veya belgelerde, gizlilik dereceli veya aþýklanmasý yasaklanan bilgiler ile aþýklanabilir nitelikte olanlar birlikte bulunuyor ve bunlar birbirlerinden ayrýlabiliyorsa, söz konusu bilgi veya belge, gizlilik dereceli veya aþýklanmasý yasaklanan bilgiler çýkarýldýktan sonra baþvuranýn bilgisine sunulur. Ayýrma gerekçesi baþvurana yazýlý olarak bildirilir.

Bilgi veya belgeye eriþim

MADDE 10. - Kurum ve kuruluþlar, baþvuru sahibine istenen belgenin onaylý bir kopyasýný verirler.

Bilgi veya belgenin niteliði gereði kopyasýnýn verilmesinin mümkün olmadýđý veya kopya çýkarýlmasýna aslýna zarar vereceði hâllerde, kurum ve kuruluþlar ilgilinin;

- Yazýlý veya basýlý belgeler için, söz konusu belgenin aslýnýn incelemesi ve not alabilmesini,
- Ses kaydý þeklindeki bilgi veya belgelerde bunlarý dinleyebilmesini,
- Görüntü kaydý þeklindeki bilgi veya belgelerde bunlarý izleyebilmesini,

Saðlarlar.

Bilgi veya belgenin yukarıda belirtilenlerden farklı bir þekilde elde edilmesi mümkün ise, belgeye zarar vermemek koþuluyla bu olanak saðlanýr.

Baþvurunun yapıldýđý kurum ve kuruluþ, eriþimine olanak saðladýđý bilgi veya belgeler için baþvuru sahibinden eriþimin gerektirdiði maliyet tutarý kadar bir ücreti bütçeye gelir kaydedilmek üzere tahsil edebilir.

Bilgi veya belgeye eriþim süreleri

MADDE 11.- Kurum ve kuruluþlar, baþvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye eriþimi onbeþ ip gün içinde saðlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, baþvurulan kurum ve kuruluþ içindeki baþka bir birimden saðlanmasý; baþvuru ile ilgili olarak bir baþka kurum ve kuruluþun görüþünün alınmasýnýn gerekmesi veya baþvuru içeriðinin birden fazla kurum ve kuruluþu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye eriþim otuz ip günü içinde saðlanýr. Bu durumda, sürenin uzatýlmasý ve bunun gerekçesi baþvuru sahibine yazýlý olarak ve onbeþ ip günlük sürenin bitiminden önce bildirilir.

10 uncu maddede belirtilen bilgi veya belgelere erişim için gereken maliyet tutarının idare tarafından başvuru sahibine bildirilmesiyle onbeş iş günlük süre kesilir. Başvuru sahibi onbeş günü içinde ücreti ödemezse talebinden vazgeçmiş sayılır.

Başvuruların cevaplandırılması

MADDE 12. - Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşılık başvuru yolları belirtilir.

İtiraz usulü

MADDE 13. - Bilgi edinme istemi 16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplerle reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi onbeş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.

Kurula itiraz, başvuru sahibinin idarî yargıya başvurma süresini durdurur.

Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu

MADDE 14. - Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, 16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplere dayanılarak verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önercekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

Kurul üyeliğine önerilen adayların muvafakatları aranır.

Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir.

Kurul, en az ayda bir defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağrısı üzerine toplanır.

Kurul üyelerinin görev süreleri dört yıldır. Görev süresi sona erenler yeniden seçilebilirler. Görev süresi dolmadan görevinden ayrılan üyenin yerine aynı usule göre seçilen üye, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlar. Yeni seçilen Kurul göreve başlayıncaya kadar önceki Kurul görevine devam eder.

Kurul üyelerine 10.2.1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla fiilen görev yaptıkları her gün için uhdesinde kamu görevi bulunanlara (1000), uhdesinde kamu görevi bulunmayanlara ise (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

Kurul, belirleyeceği konularda komisyonlar ve çalışma grupları kurabilir; ayrıca gerekli gördüğünde, ilgili bakanlık ile diğer kurum ve kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin

temsilcilerini bilgi almak üzere toplantılarına katılmaya davet edebilir.

Kurulun sekretarya hizmetleri Başbakanlık tarafından yerine getirilir.

Kurulun görev ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Başbakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konan bir yönetmelikle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkının Sınırları

Yargı denetimi dâhilinde kalan işlemler

MADDE 15. - Yargı denetimi dâhilinde kalan idari işlemlerden kibinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir. Bu şekilde sağlanan bilgi edinme hakkı işlemin yargı denetimine açılması sonucunu doğurmaz.

Devlet sırrına ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 16. - Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dâhil ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dâhilindedir.

Ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 17. - Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanç sebep olacak bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dâhilindedir.

İstihbarata ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 18. - Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dâhilindedir.

Ancak, bu bilgi ve belgeler kibilerin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte ise, istihbarata ilişkin bilgi ve belgeler bilgi edinme hakkı kapsamı içindedir.

İdari soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 19. - Kurum ve kuruluşların yetkili birimlerince yürütülen idari soruşturmalarla ilgili olup, açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

a) Kibilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğuracak,

b) Kibilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak,

c) Soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek,

d) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek,

Bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dâhilindedir.

Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler

MADDE 20. - Açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

a) Suç işlenmesine yol açacak,

b) Suçların önlenmesi ve soruşturulması ya da suçluların kanunî yollarla yakalanıp kovuşturulması tehlikeye düşürecek,

c) Yargılama görevinin gereğince yerine getirilmesini engelleyecek,

d) Hakkında dava açılmış bir kişinin adil yargılanma hakkını ihlâl edecek,

Nitelikteki bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dâhilindedir.

4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 6.1.1982 tarihli ve 2577 sayılı Ydari Yargılama Usulü Kanunu ve diğer özel kanun hükümleri saklıdır.

Özel hayatın gizliliği

MADDE 21. - Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamında dâhilindedir.

Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir.

Haberleşmenin gizliliği

MADDE 22. - Haberleşmenin gizliliği esasını ihlâl edecek bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dâhilindedir.

Ticari sır

MADDE 23. - Kanunlarda ticari sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile, kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticari ve mali bilgiler, bu Kanun kapsamı dâhilindedir.

Fikir ve sanat eserleri

MADDE 24. - Fikir ve sanat eserlerine ilişkin olarak yapılacak bilgi edinme başvuruları hakkında ilgili kanun hükümleri uygulanır.

Kurum içi düzenlemeler

MADDE 25. - Kurum ve kuruluşların, kamuoyunu ilgilendirmeyen ve sadece kendi personeli ile kurum içi uygulamalarına ilipkin düzenlemeler hakkındaki bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkının kapsamı dıııındadır. Ancak, söz konusu düzenlemeden etkilenen kurum çalışanlarının bilgi edinme hakları saklıdır.

Kurum içi görüp, bilgi notu ve tavsiyeler

MADDE 26. - Kurum ve kuruluşların faaliyetlerini yürütmek üzere, elde ettikleri görüp, bilgi notu, teklif ve tavsiye niteliindeki bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluş tarafından aksi kararlaptırılmadıkça bilgi edinme hakkı kapsamındadır.

Bilimsel, kültürel, istatistik, teknik, tıbbî, malî, hukukî ve benzeri uzmanlık alanlarında yasal olarak görüp verme yükümlülüü bulunan kişi, birim ya da kurumların görüpleri, kurum ve kuruluşların alacakları kararlara esas teşkil etmesi kaydıyla bilgi edinme istemlerine açıktır.

Tavsiye ve mütalaa talepleri

MADDE 27. - Tavsiye ve mütalaa talepleri bu Kanun kapsamı dıııındadır.

Gizliliüi kaldırılan bilgi veya belgeler

MADDE 28. - Gizliliüi kaldırılmıı olan bilgi veya belgeler, bu Kanunda belirtilen diğer istisnalar kapsamına girmiyor ise, bilgi edinme başvurusuna açık hâle gelir.

BEFİNCİ BÖLÜM

Çepitli ve Son Hükümler

Ceza hükümleri

MADDE 29. - Bu Kanunun uygulanmasında ihmâli, kusuru veya kastı bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında, ipledikleri fiillerin genel hükümler çerçevesinde ceza kovuşturması gerektirmesi hususu saklı kalmak kaydıyla, tâbi oldukları mevzuatta yer alan disiplin cezaları uygulanır.

Bu Kanunla erişilen bilgi ve belgeler ticarî amaçla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

Rapor düzenlenmesi

MADDE 30. - Kurum ve kuruluşlar, bir önceki yılla ait olmak üzere;

- Kendilerine yapılan bilgi edinme başvurusunun sayısını,
- Olumlu cevaplanarak bilgi veya belgelere erişim sağlanan başvuru sayısını,
- Reddedilen başvuru sayısı ve bunların dağılymını gösterir istatistik bilgileri,
- Gizli ya da sır niteliindeki bilgiler çykarılarak ya da bu nitelikteki bilgiler ayrılarak

bilgi veya belgelere erişim sağlanan başvuru sayısının,

e) Başvurunun reddedilmesi üzerine itiraz edilen başvuru sayısı ile bunların sonuçlarının,

Gösterir bir rapor hazırlayarak, bu raporları her yılubat ayının sonuna kadar Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna gönderirler. Başlı, ilgili ve ilişkili kamu kurum ve kuruluşları raporlarının başlı, ilgili ya da ilişkili oldukları bakanlık vasıtasıyla iletirler. Kurul, hazırlayacağı genel raporu, söz konusu kurum ve kuruluşların raporları ile birlikte her yıl Nisan ayının sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderir. Bu raporlar takip eden iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına kamuoyuna açıklanır.

Yönetmelik

MADDE 31. - Bu Kanunun uygulanması ile ilgili esas ve usullerin belirlenmesine ilişkin yönetmelik, Kanunun yayımını takip eden altı ay içinde Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulur.

Yürürlük

MADDE 32. - Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.